

Vergaderjaar 2021–2022

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 1563

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 december 2021

Afgelopen maandag 29 november heeft het RIVM advies uitgebracht met betrekking tot de omikronvariant van het coronavirus. Het kabinet heeft aan het RIVM gevraagd of zij het noodzakelijk acht aanvullende maatregelen te treffen om de verspreiding van deze virusvariant tegen te gaan. Over de eerder getroffen maatregelen informeerde ik uw Kamer afgelopen maandag¹. Met deze brief informeer ik uw Kamer over het gegeven advies en over de vervolgstappen ten aanzien van de bestrijding van deze virusvariant. Daarbij ga ik in op de stappen die ik in Europees verband wil nemen en wat de mogelijkheden zijn ten aanzien van een testplicht na aankomst in Nederland vanuit een zeerhoogrisicogebied met een zorgelijke virusvariant.

Uitkomsten RIVM-advies

Het advies van het RIVM kan ingedeeld worden in drie categorieën². De eerste categorie behelst het reizen van buiten de EU naar de EU. Het RIVM adviseert om van alle reizigers een negatief testbewijs te vragen op basis van een PCR-test. Deze zou niet langer dan 48 uur voor aankomst in Nederland afgenomen mogen zijn. Indien deze optie niet uitvoerbaar blijkt, dan kan een PCR-test die maximaal 72 uur voor vertrek is afgenomen volstaan indien deze wordt aangevuld met een antigeentest die is afgenomen binnen 24 uur voor vertrek. Deze verplichting zou moeten gelden ongeacht de immunestatus van de reiziger. Daarnaast adviseert het RIVM een quarantaineplicht op te leggen voor alle reizigers van buiten de EU, tenzij de reiziger gevaccineerd of hersteld is. Tevens adviseert het RIVM alle reizigers op de dag van aankomst een (zelf)test te doen en op dag 5 na aankomst en test bij de GGD.

¹ Kamerstuk 25 295, nr. 1562

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De tweede categorie behelst reizigers die vanuit een land reizen dat is aangewezen als zeerhoogrisicogebied met zorgwekkende virusvariant. Aangaande reizigers uit die landen adviseert het RIVM dat alle reizigers in bezit moeten zijn van een negatief testbewijs op basis van een PCR-test die maximaal 24 uur voor vertrek is afgenomen. Een alternatief is een negatief testbewijs op basis van een PCR-test die maximaal 48 uur voor vertrek is afgenomen, aangevuld met een negatieve antigeentest die maximaal 24 uur voor vertrek is afgenomen. Daarnaast adviseert het RIVM een quarantaineplicht met een test op de dag van aankomst en op dag 5 na aankomst. Dit advies geldt ongeacht immuunstatus van de reiziger.

Ten derde heeft het RIVM ook advies uitgebracht voor reizigers binnen de EU. Het RIVM adviseert aan te sluiten bij Europese besluitvorming.

Reactie van het kabinet

Maatregelen in Europees verband ten aanzien van reizigers uit derde landen

Voor maatregelen die gelden voor reizigers die vanuit derde landen naar Nederland reizen hecht ik waarde aan Europese coördinatie. Deze maatregelen nemen immers in effectiviteit toe wanneer Europese lidstaten eenzelfde beleid voeren ten aanzien van het inreisbeleid naar de Europese Unie. Ik ben daarom voornemens om mij in Europees verband hard te maken voor een verscherping van inreismaatregelen voor reizigers uit derde landen in lijn met het RIVM-advies.

Momenteel vindt in EU-verband, in het kader van de crisisrespons van de Raad (IPCR), frequent overleg plaats over maatregelen naar aanleiding van de opkomst van de omikronvariant. Het kabinet zet in op EU-coördinatie om zoveel mogelijk te voorkomen dat lidstaten verschillende maatregelen nemen ten aanzien van reizigers uit derde landen. Dat is ook van belang in de periode dat wetenschappelijke kennis over deze variant nog niet voldoende voorhanden is en deze variant nog niet wijdverspreid is.

Conform het advies van het RIVM zal Nederland bij de eerstvolgende gelegenheid pleiten voor het instellen van een testverplichting voor alle reizigers uit derde landen (dus ook voor gevaccineerden) en een quarantaineplicht voor ongevaccineerde of niet-herstelde reizigers. Het kabinet zal uw Kamer op korte termijn informeren over de uitkomsten van deze overleggen.

Maatregelen reizigers tussen EU-landen

Dat advies heb ik overgenomen en ik zal mij binnen Europa blijven inzetten voor een gecoördineerd Europees reisbeleid.

Maatregelen reizigers afkomstig uit zeerhoogrisicolanden met zorgelijke variant

Afgelopen vrijdag hebben de Europese lidstaten besloten om de Europese noodremprocedure in te zetten ten aanzien van reizigers uit derde landen waar de variant in omloop is. Dat betekent dat de lidstaten tijdelijk strikte maatregelen moeten nemen, zoals het instellen van een vliegverbod voor passagiers afkomstig uit bepaalde landen in zuidelijk Afrika.

Nederland heeft voor deze landen in zuidelijk Afrika een vliegverbod ingesteld. Daarnaast geldt het EU-inreisverbod voor deze landen, zonder

uitzondering voor gevaccineerde reizigers. Ook geldt voor alle reizigers een dubbele testverplichting voor vertrek naar Nederland. Na aankomst geldt een quarantaineplicht. Ook op deze maatregelen zijn gevaccineerde reizigers niet uitgezonderd.

Het door het RIVM geadviseerde pakket is in lijn met het pakket zoals dit momenteel geldt ten aanzien van reizigers van de aangewezen landen in zuidelijk Afrika.

Mogelijkheid verplichten van test op dag 0 voor reizigers uit zeerhoogrisicolanden met een zorgelijke variant.

Nederland heeft met de dubbele testverplichting voor vertrek een van de strengste testregimes van Europa. Het kabinet overweegt in aanvulling op het RIVM-advies om het mogelijk te maken om reizigers uit zeerhoogrisicogebieden met een zorgelijke virusvariant te verplichten zich na aankomst te laten testen. Op dit moment worden reizigers uit zuidelijk Afrika dringend verzocht om na aankomst op Schiphol op vrijwillige basis een test te doen. Met een testverplichting kunnen we beter zicht houden op hoeveel inreizigers, ondanks de dubbele test voor vertrek, besmet zijn en welke virusvariant zij bij zich dragen in de eerste periode na de ontdekking van een zorgelijke variant. De quarantaineplicht blijft ongeacht de uitslag van de test voor deze reizigers gelden.

Bij het introduceren van een testverplichting moeten we uiteraard de juridische vormgeving en uitvoeringsaspecten in ogenschouw te nemen. Het kabinet heeft daarom de mogelijkheden verkend om van de huidige vrijwillige test bij aankomst een verplichting te maken.

Juridische mogelijkheden tot het instellen van een testplicht na aankomst in Nederland

De Wet publieke gezondheid (Wpg) kent een regeling van de quarantaineplicht voor inreizigers uit bepaalde aangewezen gebieden (artikel 58nb e.v.) en een grondslag voor een verplichte negatieve testuitslag waarover de reiziger voor inreis in Nederland dient te beschikken en zo nodig aan de vervoerder voor vertrek moet tonen (art. 58p en 58pa). In bepaalde acute situaties biedt artikel 53 van de Wpg voorts een basis aan de burgemeester c.q. de voorzitter van de desbetreffende veiligheidsregio om na aankomst van een schip of luchtvaartuig de gezagvoerder te verplichten zorg te dragen dat niemand het schip of luchtvaartuig verlaat of betreedt, zonder toestemming of opdracht van de burgemeester c.q. voorzitter.

Voor het verplicht onderwerpen bij aankomst van passagiers aan een invasieve test, zoals de PCR-test, bevat de Wpg een juridische grondslag waarmee deze plicht voor specifieke situaties op te leggen en te onderbouwen is, maar niet als structurele maatregel. Het mogelijk maken van een verplichte test bij aankomst voor reizigers uit zeerhoogrisicolanden met een zorgelijke variant vraagt een wijziging van de Wpg.

Uitvoeringsaspecten van testen na aankomst in Nederland

Afgelopen dagen zijn er ongeveer 300 passagiers per dag uit Zuid-Afrika binnengekomen op Schiphol Airport met bestemming Nederland. De verwachting is dat dit afneemt naar ca. 200 passagiers. Het betreft met name ingezetenen van Nederland die zijn uitgezonderd op het vliegverbod. Op dit moment worden bij de inkomende passagiers uit zuidelijk Afrika vrijwillig PCR-testen afgenomen. De ervaring leert dat de capaciteit aan airside van het vliegveld beperkt is. GGD Kennemerland geeft aan dat

de testfaciliteit op de F-pier een noodoplossing is die niet conform de LCI richtlijnen kan worden ingericht.

GGD Kennemerland en VR Kennemerland, KLM en Schiphol geven aan dat structureel testen aan airside geen haalbare optie is. Zij adviseren andere uitvoeringsmodaliteiten te onderzoeken.

Het kabinet beziet in overleg met de GGD Kennemerland, Veiligheidsregio Kennemerland, KLM en Schiphol hoe verplicht testen na aankomst wel mogelijk te maken is en betreft dit bij de besluitvorming over de testverplichting voor reizigers uit zeerhoogrisicolanden met een zorgelijke variant.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge